

men sum hoyrist hevur hann ikki verið tað. Hann fekk sínar vörur frs føroyskum heilsölummonnum, ið aftur fingi tær frá enskum heilsölummonnum. Vit hava so statt eina tyngjangdi mongd av millumlíðum, sum seta tær útlendsku vörurnar upp og ta innlendsku, ið vit selja, niður.

Nógv valdast eisini um hvøjr-ir menninir eru, ið stýra slikum landsfyrirøkum. Eru hesir menn imóti, at tað almenna fæst við tilik viðurskifti, so fer fyrirókan illa at trivast. Ti maðurin hevur illvilja móti hesari leiðini, og hann roynir tí í øllum førum at ganga tær gomlu.

Men at taka uppáftur spurningin um klipp- og saltfisksöluna, so er at herða á, at Lögtingi má vera ansið og varði ið hesum máli. At tað ikki ger nakað, ið monopolbindur teir smærru og gevur vissum stórmonnum ein miklan einkarrætt. Eisini hevur i hyggju hvøjrir menn, ið settir verða at starvast við fiskasöluni: at hesir menn hava heildargagn ið fyrir eyga og ikki leggja okkum undir vissar útlenskar uppkøparar og keypsfeløg, men halda seg friar, so teir kunna venda sær hagar, ið bestu líkindini eru og frægastu prisar verða givnir.

Fyrrverandi blaðstjóri tosar í útvarpi.

Fyrrverandi blaðstjóri »Dag-blaðsins« harra Knút Wang, sum ferðast hevur á tí blíða danska flatlandinum, men sum nú tykist at hava flutt hásetið til frændurnar í Noregi, hevur hildið røðu í norska útvarpinum um føroysk blaðviðurskifti.

»Dimma« við sínum 5000 haldarum er sjálvandi drápsmaðurin móti øllum føroyskum sjálvbjargni (men hvussu er vorðið við hesum 5000?) Teir ið hava átt og eiga(?) part í henni, høvdu ikki væntað at teir klaktu út slíkan eiturorm. Bløðini, sum aftaná eru komin, hava hallið á sjálvstýrisleið, summir meira og summir minni. »Tingakrossur«, ólukkusindarin, hann er býtisbarið, sum fór skeiva leið. Hann fall í part við samgonguflokkunum, ið avreiddu Føroyar.

Norðmonnum dámar væl at hoyra um føroyskt nationalt stríð, og teir geva ofta sína hugsan til kennar, og ikki er hon altíð bein.

Harra Knút Wang skuldi sagt teimum, hvussu føroysk sjálvbjargnis- og tjóðskaparræsla er vorðin ein »klika«. Hon og bløð hennara seta ring um vissar menn, bera teir og verk teirra fram við ófærari glæmu og dylja burtur og nevna ikki aðrar menn, sum á ymiskan hátt taka lut í og fremja tjóðskaparlívið í Føroyum.

General de Gaulle vunnið til kommunuvalg- ini í Frankaríki

Frankaríki var stóðuleyst land undan krignum. Har vóru valg ið heilum. Ein stjórn sat eitt skifti, so varð hon burtur-skúgvad — tað var sum alt var á floti, og tað var hin stóra orsökini til, at Týskurin kundi renna teir um koll so knappliga og herseta landið úr enda og i enda.

Nú aftan á kríggið hevur mest sum sama skilið verið. Eingin fastleiki, alt hevur staðið og rillað. Landið hevur eisini ligið undir teimum kreppum og neyðum, sum óll krigsherjað lond. Vörur hava troðið, og um tær hava fingist, hava tær verið so dýrar, at eingin hevur kunnað keypt tær.

Nú hevur verðin havt serliga eyguni tann vegin, tí nú hevur valg til kommunurnar verið. Og tíðindini siga, at tann flokkur, sum general de Gaulle er oddamaður fyrir hevur gingið óført fram og er eftir hesum tølum at døma størsti flokkur i landinum.

de Gaulle var tjóðskaparhetjan hjá Fransmonnum. Hann vildi ikki lúta fyrir Týskinum. Hann fór til Bretlands og savnaði har friar Fransmenn, sum fylktust um hitt stríðandi Frankaríki. de Gaulle var tí hjá hvøjr-um Fransmanni, ið frælsi vildi vinna, frælsismerki, og tá ið hann lendi aftur á franskari jörð, varð hann móttikin sum ein sigurskappi.

Aftan á bardagan hava eingi fríðalig politisk viðurskifti verið. Sosialistar hava sitið sum stjórnarmenn. Kommunistar vóru størsti flokkur i landinum, men teir fóru úr stjórnini.

Nú hava kommunuvalg verið, og nú er tað áhugaverda hent, at de Gaulle-flokkurin er gingin óført fram og er eftir hesum valgi størsti flokkur i landinum, 40%. Bæði kommunistar og sosialistar eru gingnir aftur. Og nú komu knappliga tíðindini, at sosialistar hava sagt stjórnarmaktina frá sær.

Orsøkina til framgongd de Gaulle's man vera tann, at hitt kommunistiska verðaldarfelagið Komintern varð stovnað aftur. Hetta er flokkur, sum savna skal fólkið móti kommunistum. Og at sosialistar siga ræði frá sær, man eisini vera sama orsökini: teir vilja ikki samarbeiði við kommunistum.

Tit fáa

bestu málingina hjá okkum.

M. P. Jacobsens málarábúð.

R. B. THOMSEN HAMRANNA BÖRN Roman fra Færøerne

R. B. Thomsen var ágrýtin og kendur forrætningsmaður her á landi; hesi seinri árin er hann vorðin bókmamentamaður, og hansara ágrýtni i hesum starvi stendur ikki aftan fyrir tí fyrra. Í fá ár hevur hann nú latið triggjar rúgvismiklar skaldsögur úr hondum.

Hamranna børn fer at vera framhald av Lagnuni. Har móta vit aftur tí gamla skaftinum Grussu, sum nú er vorðin eld, men er einki linkað fyrir tað.

Hon situr á Næsgaarden sum ein sannur diktator, tolir ikki at siggja mannfólk og varpar alt, sum hoyrir til hetta slagid av durum, uttan okkurt »der var saa elendigt, at det ikke kunde blive nogen Fare for den kvindelige Dyd.«

Har i hesari jomfrú kolónini vexur tann yndisliga Grethe upp. Hin gamla heldur alt bóndskt frá henni, og hon er so ókunnig við »livid« sum barnið.

Hon giftist, men maðurin sleppur henni ikki nær. Men so er tað ein útlendingur av skipi, ið kemur til kongaliga handilin, ið uttan stóran ómak vinnur tað, sum manninum ikki eydnaðist. Ramman um bókin er monopolhandilstiðin, bóndavald, sýslumannsvald og prestavald.

Prestur og sýslumaður eru ófliggjakroppar av versta slagi. Men presturin umvendist — tó á ein heldur lögnan og ótrúligan hátt. —

Hendingin i bókini er »sterk«, og hon kulminerar, tá ið sjórænararnir herja á bygdina, ræna og drepa og undir óføra dramatiskum umstøðum taka livið av Grussu. —

Bókin hevur annars ein »happy-end«. Grethe fær tokka til hin rætta ektamannin, sum við ófatilugum tolni hevur biðað eftir henni, og tey ganga saman sum rætt og góð hjún.

Bökur kunna vera bornar bæði av einum sterkum fantasi, hava órealistiskar persónar, og hendingar, sum ótrúligar kunna tykjust. Kynstrið er tað at kunna skapa heildarmyndina so, at vit hugtakast og trúgva upp á tað.

Hamranna Børn hevur persónlýsingar, sum vit ikki trúgva uppá. Kvinnur hennara eru uppi í einari hædd, sum ein illa kennir seg heima i, persónarnir eru æntin svartir sum náttin ella ljósir sum sólin. Tíðin, sum bókin sigur frá, hevur fingið ringan dām i sögn-um okkara, men hon hevur

ivaleyst ikki verið sum sögnir-nar siga frá.

Evnið kundi væl hóskað til skaldsögu, um hövundurin hevði kunnað sær meiri hógv við sínum lýsingum og kanna eftir, hvussu menniskjuni i roynd og veru eru.

Z.

Hin stóra royndin

Á sjónum liggur okkara framtíð. Har er okkara arbeiðisøki, og honum mugu vit víga okkara bestu megi.

Vit eru beint nú í størsta vinnu-tiltaki, land okkara á ævini er farið undir. Skipafloki okkara er so stóur, sum nøkur tjóð eftir stóðdini hevur hann. Og hann er ikki bert á einstakra manna hondum. Nei, einstakir menn, feløg og kommunur hava tikið seg saman og eiga stóran partin av fiskiflotanum. Tað er tí at siga, at hetta er ein stór »cooperative« roynd — ein sam-tøkuroynd — vit kunna eisini siga: ein ófør sosialistisk roynd. Fólkið eigur arbeiðistólið, og landið hevur sett stóran pening í arbeiðistólið. Vinnulánsgrunnur Føroya, sum kann vera grundarlagið til lands-banka Føroya, eigur milliónir kr. í hesi roynd, hesum óføra bragdi.

Men royndin er í byrjan. Nógv stender sjálvandi á hinum útlendsku viðurskiftum, hvussu royndin fer at eydnast. Men mest stendur á okkum sjálvum: sjófólki eins og heimafólki.

Og høvudstreitin fyrir góðari eydnu og framgongd er semja. Vit kunna hava ymsar hugsanir um stjórnarlag, samfelagsskipan o. a. m.; men gongur hesin hugsunar-ójavnin til tað, at hann brýtur samvinnuna, sum skal til í eini vinnu og til í eini stórari samfelags-uppbygging, tá eru útlitini ring fyrir góðum úrslitum. Og minst skal vera til, at klandur og stríð mest nívir hin minni menta — tað sýnir søgan altíð, og tað er ein veruleiki eisini í okkara døgum. Stórar sam-tøkuroyndir, sosialistiskar royndir — um ein vil nevna tað so, tí sosialisma týðir ikki klandur men samvinna — kunna aldri eydnast, um ikki semja og gott lag er mill-um teirra, ið starvast saman og eiga í felag.

Okkara grannalond hava vunnið langt við samvinnu, og vit kunna læra av teimum. Men vit kunna eisini læra av okkara egna fólki. Tí arbeiðisviðurskifti Føroyinga bæði á sjógv og landi vóru og máttu vera so skipað, at menn máttu starvast saman, samvinna. Og teir dugdu væl at samstarvast.

Nógv av hesum lyndinum er burturdeytt. Fiskiskapurin á skip-inum í sjálvdrátti hevur gjørt nógv at drepa samvinnulyndið. Men vit fara at vóna, at tað vaknar aftur.

Vit fara fram í upplýsingi, og vit og upplýsing mugu venja okk-um og siga okkum, hvat ið er okkum sum einstøk menniskju og sum fólkaheild best at gagni.